

Nr 742

Av herr **Franzén** i Träkumla, om stöd åt hampodlingen på Gotland.

Det framtida stödet åt spånadslin- och hamphanteringen har varit föremål för utredning. Utredningen (stencil Jo 1965: 2) utfördes av kanslichefen Yngve Eriksson, vilken den 30 juni överlämnade resultatet av sitt arbete till Kungl. Maj:t.

Utredningen innebar bland annat en rekommendation till fortsatt statsstöd åt hampodlingen på Gotland. Stödet skulle dock minskas från de 680 000 kronor per år, som utgått under senare tid, till 525 000 kronor, varjämte föreslogs att staten borde avskriva sin räntefordran på ca 210 000 kronor samt medge ränteeftergift för den närmast kommande femårsperioden. Neds kärningen av statsstödet motiverades med att odlingen numera minskat till ca 500 ha och att hampberedningsverket därför övergått till enskift.

Utredaren anför en rad skäl för sitt ställningstagande. Hampan är en värdefull kompletteringsgröda för jordbruket, i första hand då för myrjordarna, och det finns avsättning under de närmaste åren för den fiberkvantitet som framställs under nu rådande odlings- och driftförhållanden. Ett annat starkt skäl för fortsatt statsstöd är det labila sysselsättningsläget på Gotland. Visserligen har sysselsättningsmöjligheterna förbättrats under senare tid, men det är fortfarande sådant att svårigheter får förutsättas uppstå om hampberedningsverkets drygt 40 man ställs utan arbete.

Av de remissinstanser som yttrat sig över utredningen har länsarbetsnämnden i Gotlands län och drätselkammaren i Visby tillstyrkt förslaget om fortsatt statsstöd. Länsarbetsnämnden har understrukit att avsevärda svårigheter kommer att uppstå för de anställda vid hampberedningsverket om driften skall upphöra när 1965 års skörd är bearbetad. Samma synpunkter har framförts av drätselkammaren i Visby. Gotlands hampodlarförening har för sin del framhållit att utredningsförslaget om statsstöd måste räknas upp med 50 000 kronor om verksamheten skall kunna fortsätta.

I proposition nr 11 till årets riksdag föreslås att stödet till odlingen av lin och hampa skall upphöra med utgången av innevarande budgetår. Detta innebär att hampberedningsverket i Visby nerläggs med utgången av juni månad i år. Helt naturligt kommer detta besked som en överraskning mot bakgrunden av det utredningsförslag som föregått propositionen. Hampa har under senare tid odlats endast på Gotland, och om riksdagen följer Kungl. Maj:t i denna fråga har den sista hampskörden i landet sålunda här-gats.

Departementschefen baserar sitt ställningstagande i huvudsak på ett remissyttrande från arbetsmarknadsstyrelsen, som rekommenderar en nedläggning av hampodlingen. Att länsarbetsnämnden på Gotland, som ändå måste förutsättas känna de lokala förhållandena bättre, har en rakt motsatt mening fästes ingen som helst vikt vid. Att såväl utredningen som en rad tungt vägande remissyttranden lämnas utan beaktande måste betecknas som anmärkningsvärt.

Det är riktigt att hampodlingens framtid är osäker. Avsättningen av hampfiber för traditionella ändamål har minskat. Men i stället har andra användningsområden tillkommit där hampfibern under senare tid väckt intresse. Det är i första hand inom hemslöjden, där en rad uppskattade turist-souvenirer av hampa tillverkats. Det finns följaktligen en rad skäl som kanske var för sig kan betraktas som otillräckliga som motiv för fortsatt statsstöd men som tillsammans måste anses väga så tungt att ett fortsatt statsstöd kan rekommenderas.

Med stöd av vad som ovan anförts hemställas därför,

- att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t uttala
- dels att av anslaget för prisreglerande åtgärder på jordbrukets område 575 000 kronor må användas som stöd åt hampodlingen på Gotland under budgetåret 1966/67,
- dels att Gotlands hampodlarförening befrias från ränteskulden på ca 210 000 kronor och därutöver befrias från räntor under den kommande femårsperioden under förutsättning att driften vid hampberedningsverket upprätthålles.

Stockholm den 26 januari 1966

Nils Franzén
i Träkumla